

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

Največji v Zedi
The Largest in the United States!
ki dvotednik
izjavah.
Weekly in America.

ALLIED PRINTING
UNION LABEL COUNCIL
DULUTH, MINN.

URADNO GLASILO SLOVENSKEGA KAT. PODP. DRUSTVA SV. BARBARE, FOREST CITY, PA. — OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENIAN CATHOLIC BENT SOCIETY ST. B ARBARA, FOREST CITY, PA.

No. 23. — Štev. 23.

DULUTH, MINN., THURSDAY, MARCH 19, 1914. — ČETRTEK, 19. MARCA 1914.

Volume IV.—Letnik IV.

RAZNI DOGODKI NA DELAVSKEM POLJU.

"MATI" JONES PRÉPELJANA TAJNO IZ TRINIDAD V DENVER. — ZA DINAMITARJE JE VLOŽENA PRI ZVEZNEM TAJNIŠTVU JUSTICE PROŠNJA. — PREMOGARSKO POGAJANJE ZOPET PRIELO. — ŽELEZNIČARJI ZAHTEVAJO VEČ PLAČE. — HALL KRUTEŽ.

Trinidad, Colo., 16. marca. — "Mati" Jones, voditeljica delavstva, katera je bila vječna od 12. januarja je bila zadnjo noč tihoma poslana iz stavkarskega okraja. Prepeljana je bila v Denver z vojaškim spremstvom. Miliški general Chase se je izjavil, da jo je želel guverner v svrhu posvetovanja glede stavke. "Mati" Jones se namerava vrniti med premogarje. Washington, 17. marca. — Danes se je vložila pri zveznem pravdnem tajništvu prošnja za pomilostitev osemnajstih delavskih vojev, ki so obsodeni, da so krivi za roto dinamitanja. Prošnja dokazuje, da so obdolženci nedolžni, in da jih sodnik Albert B. Anderson v Indianapolis ni pravilno sodil. Ovdetnik E. N. Coline, ki je vložil prošnjo, se je izrazil, da bo podpiralo prošnjo več poslancev in senatorjev, ki so na strani obsojenih, ker so prepričani, da so nedolžni. Chicago, Ill., 17. marca. — Danes se je tukaj zopet pričelo pogajanje med lastniki premogovnikov in med uradniki United Mine Workers of America glede nove lestvice za plače premogarjev v zapadni Pennsylvaniji, Ohio, Indiana in Illinois. Sedanja lestvica poteka z dnem 1. aprila. U. M. W. of A. zahteva za premogarje zvišanje plače.

Chicago, 17. marca. — Strojevoje in kurčiči osemindeset zapadnih železnic zahtevajo zvišanje plače. Za svaar se pogajajo zastopniki železničarjev in lastnikov železnic. Vancouver, B. C., 17. marca. — John A. Hall, ki je bil poveljnik vojakov na stavkarskem okraju Vancouver, je resigniral zaradi nerodnosti med oblastmi v Victoria in Ottawa. Major Hall je nastopil proti stavkarjem s takimi brutalnostmi, da se je posvetna gosposka v Victoria pritožila. Imel je s topi oborožen vlak, je čakal noč in dan pri pravljem spručati smrtonosne kragie v stavko. Vojake je premestoval ponoči iz kraja v kraj, da ni tega nihče opazil. Vojaštvo je imelo v rokah brzjavino in telefonski promet, in Nanaimo, glavni stan stavkarjev, je bil pod prekim sodom. General Bowser je nameraval milico poslati domov, a na željo majorja Hall je v Nanaimo in Ladysmith še danes 250 mož mišle. Generalni zvezni pravdnik je vložil pri vladi v Ottawa prošnjo, da se oprosti stavkarje, ki so bili obsodeni radi manjših pregreškov in da se neha z obtožbami.

POLJAKI BODO VSTANO- VILI VELIKO NASELBINO

Traut Lake, Mich., 15. marca. — Na vzhodnem delu severnega poluočja Michigan, v Mackinac County, ustanovili bodo Poljaki veliko kmetijsko naselbino, ki bo štela okoli 500 farmerjev. Spomladi bodo postavili s skupno pomočjo hiše, in zemljo bodo čistili s stroji za pulenje storov katera stroje bodo kupili in rabili z družnim poton. Blizu tam se je ustanovila pred dvema leti kooperativna naselbina Belgijcev in je v najlepšem cvetju. Tudi ta naselbina je postavila hiše in kupila vse potrebne potrebščine kooperativnim poton. V dveh letih so čistili povprečno vsakemu dvanajst akrov zemljišča s stroji. Slovenci delajo vse s posameznimi močmi. V sodelovanje ne vmerujejo, vzle tomu, da razpravljajo "Narodni Vestnik" skoro vsak teden o tem. Danes cepne eden na farmo, jutri drugi. Posamezni kapital je majhen; posamezna moč slabotna. Pet akrov zemlje čistijo pet let z največjim trpljenjem. Potreba za zadržna gospodarska podjetja ne vidi, in posledica je prazni žepi, hudo trpljenje in slabo življenje in v mnogih slučajih obup in beg z gozda s praznimi žepi nazaj v prenapolnjene vrste kruhoborcev. Rojaki, kedaj bomo uvideli moč združenja in potrebo gospodarske samostojnosti?

TRJE BRATJE USMRČENI PRI SNIDEDENJU.

Chicago, Ill., 16. marca. — Smrt je končala snidenje treh bratov, dva katerih že dolgo nista videla tretjega. Bili so na železniškem mostu, od vsake strani je privozil vlak, in ker se niso mogli umakniti, jih je vlak sunil z mosta in vsi trije so bili usmrčeni. Oto in Johnson sta bila dvojčka, 52 let stara, tretji je bil star 50 let.

MINISTRSTVO PREPO- VEDALO IZSELJEVANJE IZ AVSTRIJE.

Dunaj, 14. marca. — Ministrstvo notranjih zadev je vstavilo izseljevanje ljudstva iz Avstrije v Ameriko. Nikdo, ki je star manj kot 15 let ali ne več kot 35 let, ne dobi izseljenjskega posa. Meje bodo mnogo strožje zavarovali in potnega lista za inozemstvo ne dobi noben možki gori označene starosti. To je ukrenila avstrijska vlada zato, da bi ji ne uhajali čez mejo ljudje, ki so podložni vojaškim obveznostim. Ogrsko ministrstvo je pa poslalo konzulom v Ameriko nekako vabilo, da naj bi se vrnili hrvatski podaniki na Ogrsko in Hrvatsko, ker baje primanjkuje delavcev. To je le nekaka vada, dobiti mlade translatjanske podanike v vojsko. Konzulati pomujajo ljudem prosto vožnjo, če se zglasijo za povrnitev v Avstro-Ogrsko. Naše mnenje je, da če se zglati kak 50 ali 60 let stari Avstro-Ogrski podanik, so mu gotovo ne bo vožnja plačala. In če se mu ne, je to dokaz, da hočejo vloviti le nekaj vojakov za avstroogrsko vojsko.

TOLOVAJI OPLENIJO IN MORIJO.

Peking, Kitajska, 12. marca. — Kitajski tolovaji so danes oplenili in požgali mesto Lao Ho Kou, u-smrtili so norveškega misijonarja dr. T. Froyland in ranili so Rev. O. M. Sama in več drugih Evropejcev. Izdajalski reščani so pripomogli, da je 500 tolovajev vdrla v mesto. Takoj so začeli gospodariti z mečem in ognjem. Oplenili so poslopja British & American Tobacco družbe, požgali so več poslopj in vdrli so v orožarno, kjer so vze-li 700 pušk, več topov in mnogo streljiva. Dva tisoč kulijev je nosilo plen roparjev.

OGENJ JE UNIČIL VELIKO POSLOPJE

Stanovanjska zgradba Wellesley učilnice vpepeljena. En milijon škode Dijakinje bežijo v nočni obleki. Mnogi zgodovinski zapiski zgoreli. Wellesley, Mass., 7. marca. — Štiri sto dijakinj je bežalo v nočni obleki iz gorečega stanovanjskega poslopja vseučilišča v Wellesley. Ogenj je poslopje povsem uničil in škoda znaša en milijon dolarjev. Dijakinje so zgubile vse, vendar ni nobena najmanj poškodovana. Goreti je pričelo v kemičnem laboratoriju na četrtem nadstropju. Najprvo so se zbudila dekleta na tretjem nadstropju in so naznanila nočnemu čuvaju, da se kadi po mostovžih. Ogenj se je tako hitro razširil, da ni bilo mogoče ničesar rešiti. Splošni alarm je privabil vsa okoliška društva k požaru, vendar so prišli gasilci na lice mesta, ko je švigal plamen že iz vsakega okna. Poslopje je bilo dvesto čevljev dolgo in v njem je bilo 20 spalnic, sprejemnica, ječilnica, laboratorij in glavni upravni urad.

BRZOJAVKA IZ ELY.

Danes popoldne, dne 18. marca 1914 je odklenkalo skebskemu "Glasniku". Združeni zavedni delavci in trgovci, ki zastopajo razna društva kot delegati na konvenciji S. H. Z. so sklenili, da prizna in podpira S. H. Z., industrijno delavsko organizacijo. Organizirani delavci in njih prijatelji zmagujejo v vseh sklepkih.

TRAGIČNI KONEC ŽENINA IN NEVESTE.

Minneapolis, Minn., 16. marca. George Lewcock je vstrelil Mrs. Hattie Benson, 40 let staro vdovo, in potem je vstrelil tudi sebe. Tragodijska se je dogodila v kuhinji Mrs. Benson kot zaključek prepira. Žrtvi žalogre ste se mislili v kratkem poročiti.

POLITIČNI REFORMER KROTI REPUBLICANSKO STRANKO.

San Diego, Cal., 16. marca. — Ljudstvo je razburjeno, ker so se meksikanski banditje vthotapili čez mejo in so zažgali colninski urad Združenih držav. Umorjen je bil tudi Frank V. Johnston, poštar v Tecate, blizu meksikanske meje, in tudi ta čin se pripisuje Meksikancem. Prišli so nad njega trije lopovi, in so zahtevali ključ od blagajne; ker jim ga ni izročil so ga vstrelili in pete so odnesli čez mejo. El Paso, Tex., 18. marca. — V zadnjih štirindvajsetih urah je ušla ostri meksikanski cenzuri kratka brzjojavka, ki poroča o kr-

MEHIKANCI UMORIJI PET DUHOVNIKOV.

Ustaši zažgejo samostan in držijo tri duhovnik: proti odkupni. Beguni pripovedujejo o surovostih ustašev. Vila premagan. New Orleans, La., 16. marca. — Katoliški duhovni, ki so dospeli sem iz Brownsville, Tex., pripovedujejo da so meksikanski ustaši usmrtili od 18. novembra naprej pet katoliških duhovnov v državi Tamaulipas, tri držijo proti odkupnini, požgali so en samostan in eno katedralo, in oplenili so eno katedralo ter več manjših cerkva. Duhovna sta bila pregnana iz Victoria, Meksiko. Vstaši so zahtevali od njih denar. Dali so jim vse, a ker ni bilo dovolj oplenili so cerkev in svetnike ter svetnice so razbili in teptali po njih. Tudi v kraju Tula so plenili in oskrnili cerkev, tri duhovne so pa vlekli s seboj v krike, ter so zahtevali od župljanov za vsakega duhovna 500 pesov. Nadškofa Jose De Leon so vrgli iz njegovega stanovanja na cesto. Pregelni so tudi nune iz samostana in samostan so zažgali. Če župljani ne plačajo ustašem za vsakega duhov na 500 pezov, jih bodo usmrtili Houston, T. x., 16. marca. — Poroča se, da so meksikanski vo-jaki pod generalom Guardola, ki so bili vtaborjeni pri San Ignacis, Meksika, požgali vsa poslopja in so odpotovali proti Torreon, kamor so tudi ustaši namenjeni. Pričakuje se, da bo za mesto Torreon ki je v vladni posedi, v kratkem huda borba med ustaši in zvezno vojsko.

ŽENSKA USMRTI PARIŽKEGA UREDNIKA.

Minister Caillaux odstopil. Meni se, da je hujskal v pismih razporočeno ženo k umoru pedno jo je vzel. Vsa Francija razburjena. Pariz, 17. marca. — Gospa Caillaux, žena francoskega finančnega ministra, je ustrelila Gaston Calmette-ja, urednika časnika Le Figaro. Minister Caillaux je odstopil. Ves Pariz je razburjen in mesto patrolirajo vojaki. Tragedija je zrastle iz napadov urednika na ministra Caillaux, in konec stvari je, da je gospa Caillaux, žena odstoplega ministra v ječi. Calmette je bil prijatelj prejšnjega ministerskega predsednika Barthou, katerega je Caillaux spodrinitil, in zategadel je urednik pri vsaki priliki napadel ministra. Calmette je pri zadnjem napadu dolžil Caillauxa, da je on obljubil neki stranki, da bo vlada poravnala nek dolg, bo dala stran-ka 80 odstotkov v volilne svrhe ministrove stranke. Caillaux je obdolžitev zanikal. Potem je Calmette priobličil osebnia pisma med ministrom in njegovo ženo, ko je bila ona še žena drugega moža. Pisma je dala Calmette-ju prejšnja žena ministra, ki je bil takrat poročen in dvakrat razporočen. Tudi prejšnja žena ministra se je razporočila radi ljubezni s Caillaux-je-m. Ljudstvo je srdito na Caillaux-a.

GAZNE KATASTROFE ZADENEJO EVROPO IN AZIJO.

Francoski, ruski in japonski okraji hudo prizadeti. — Vihar, potres in izstop morja povod mnogo škode in stotine mrtvih. Pariz, 16. marca. — Strašni viharji so zagnali morje na obrežje Normandije in pristanišče Saint Michel ter druge sosedne vasi so bile preplavljen. Pri Granville je morje odneslo tri sto čevljev obmorskega zidu in po drugih krajih je izstop morja, ki je preplavilo pol milje na daleč, napravil ogromno škodo. Ljudje so bežali pred morjem iz hiš na višine, in so se tako rešili potopa. Tokio, 16. marca. — Na otoku Hondu je bil v nedeljo hud potres. V mestu Akita se je zrušilo več hiš in večje število prebivalstva je usmrčenega. Vas Kowakubi je povsem podrena in vhitih ter ranjenih je mnogo oseb. Ognjenik Asama Jama, 90 milj severozapadno od tukaj bruha o-genj in dim. Brzjavni in železniški promet je oviran in o nesreči se ne ve nobenih natančnosti. V vasi Klameno je deloma zgorelo, deloma je bilo zrušenih 320 hiš. Šestdeset trupel dobili so ljudje iz reke Oromo. V sled potre

URADNIK RAZKRINKA SLEPARSTVO POSRE- DOVALNIC DELA.

Kansas City Mo., 14. marca. — James J. Barret, državni delavski komisar je izsledil, da so delavske posredovalnice v zvezi z delodajalci, kateri popravljajo in gradijo železnice, in da ti skupno sleparijo delavce. Komisar se je preobekel za navadnega delavca in se je pustil pošiljati potom delavskih posredovalnic na razna dela z drugimi delavci vred, brez da bi ga kedo spoznal. Izsledil je, da se pošlje delavce ven le toliko, da odslužijo prevoznino, potem se jih odslovi. Znesek, katerega mora delavec vplačati delavskemu posredovalcu, si razdelita delavski posredovalec in delodajalec. Delavci se na ta način vedno preganjajo iz tega kraja v drugega brez da bi kaj zaslužili; plačevati morajo pa v enomer za posredovanje dela. Najžalostnejše pri tem je, da izkoriščajo delavce, ki so večinoma Jugoslovani, Črki in Italijani, lastni rojaki, ki imajo delavske agente ali so pa uslužbeni za tolmače.

PRI BIJE OPOROKO NA VRATA IN SE VSTRELI.

Ontonagon, Mich., 16. marca. — Farmer Artur Feele iz Pori je pri bil svoj testament na vrata, vzel je puško, nastal jo je pod brado in odstrelil si je glavo. Bil je otožen, ker ni mogel spati.

TATOVJI VSTRELIJO DVA URADNIKA.

Montreal, Canada, 12. marca. — Vsa policija je na nogah, da bi izsledila štiri tatove, ki so rano zjutraj vstrelili dva konštablerja. Konštablerja sta hotela vjeti tatove, ki so oplenili neko mesarijo.

HOTEL V MILWAUKEE JE ZGOREL.

Milwaukee, Wis., 19. marca. — Danes zjutraj ob 2. uri je začel goreti Windsor hotel na Milwaukee Street med Wisconsin in Michigan Street. Gostje so se najbrže vsi rešili. Škode je blizu četrt milijona dolarjev.

URADNIK RAZKRINKA SLEPARSTVO POSRE- DOVALNIC DELA.

Kansas City Mo., 14. marca. — James J. Barret, državni delavski komisar je izsledil, da so delavske posredovalnice v zvezi z delodajalci, kateri popravljajo in gradijo železnice, in da ti skupno sleparijo delavce. Komisar se je preobekel za navadnega delavca in se je pustil pošiljati potom delavskih posredovalnic na razna dela z drugimi delavci vred, brez da bi ga kedo spoznal. Izsledil je, da se pošlje delavce ven le toliko, da odslužijo prevoznino, potem se jih odslovi. Znesek, katerega mora delavec vplačati delavskemu posredovalcu, si razdelita delavski posredovalec in delodajalec. Delavci se na ta način vedno preganjajo iz tega kraja v drugega brez da bi kaj zaslužili; plačevati morajo pa v enomer za posredovanje dela. Najžalostnejše pri tem je, da izkoriščajo delavce, ki so večinoma Jugoslovani, Črki in Italijani, lastni rojaki, ki imajo delavske agente ali so pa uslužbeni za tolmače.

PRI BIJE OPOROKO NA VRATA IN SE VSTRELI.

Ontonagon, Mich., 16. marca. — Farmer Artur Feele iz Pori je pri bil svoj testament na vrata, vzel je puško, nastal jo je pod brado in odstrelil si je glavo. Bil je otožen, ker ni mogel spati.

TATOVJI VSTRELIJO DVA URADNIKA.

Montreal, Canada, 12. marca. — Vsa policija je na nogah, da bi izsledila štiri tatove, ki so rano zjutraj vstrelili dva konštablerja. Konštablerja sta hotela vjeti tatove, ki so oplenili neko mesarijo.

HOTEL V MILWAUKEE JE ZGOREL.

Milwaukee, Wis., 19. marca. — Danes zjutraj ob 2. uri je začel goreti Windsor hotel na Milwaukee Street med Wisconsin in Michigan Street. Gostje so se najbrže vsi rešili. Škode je blizu četrt milijona dolarjev.

URADNIK RAZKRINKA SLEPARSTVO POSRE- DOVALNIC DELA.

Kansas City Mo., 14. marca. — James J. Barret, državni delavski komisar je izsledil, da so delavske posredovalnice v zvezi z delodajalci, kateri popravljajo in gradijo železnice, in da ti skupno sleparijo delavce. Komisar se je preobekel za navadnega delavca in se je pustil pošiljati potom delavskih posredovalnic na razna dela z drugimi delavci vred, brez da bi ga kedo spoznal. Izsledil je, da se pošlje delavce ven le toliko, da odslužijo prevoznino, potem se jih odslovi. Znesek, katerega mora delavec vplačati delavskemu posredovalcu, si razdelita delavski posredovalec in delodajalec. Delavci se na ta način vedno preganjajo iz tega kraja v drugega brez da bi kaj zaslužili; plačevati morajo pa v enomer za posredovanje dela. Najžalostnejše pri tem je, da izkoriščajo delavce, ki so večinoma Jugoslovani, Črki in Italijani, lastni rojaki, ki imajo delavske agente ali so pa uslužbeni za tolmače.

PRI BIJE OPOROKO NA VRATA IN SE VSTRELI.

Ontonagon, Mich., 16. marca. — Farmer Artur Feele iz Pori je pri bil svoj testament na vrata, vzel je puško, nastal jo je pod brado in odstrelil si je glavo. Bil je otožen, ker ni mogel spati.

TATOVJI VSTRELIJO DVA URADNIKA.

Montreal, Canada, 12. marca. — Vsa policija je na nogah, da bi izsledila štiri tatove, ki so rano zjutraj vstrelili dva konštablerja. Konštablerja sta hotela vjeti tatove, ki so oplenili neko mesarijo.

HOTEL V MILWAUKEE JE ZGOREL.

Milwaukee, Wis., 19. marca. — Danes zjutraj ob 2. uri je začel goreti Windsor hotel na Milwaukee Street med Wisconsin in Michigan Street. Gostje so se najbrže vsi rešili. Škode je blizu četrt milijona dolarjev.

RAZSTRELIJO BLAGAJNO DOBIJO \$20 V ZNAMKAH.

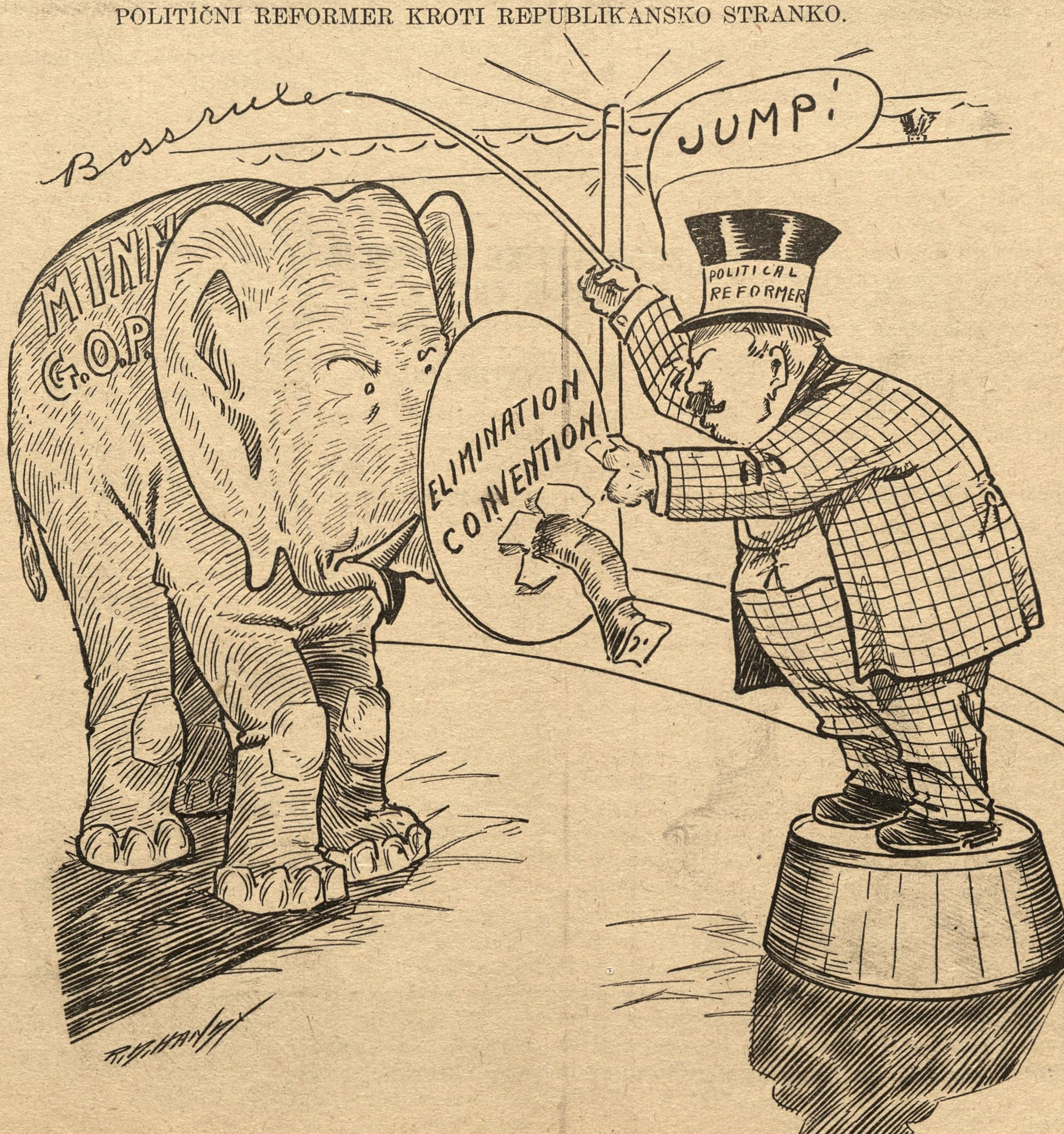
Des Moines, Iowa, 14. marca. — Roparji so vlemili v urad Cownie Glove Company razstrelili so blagajno in odnesli so le za \$20., poštinih znamk. V uradu ste dve blagajni, ena prazna in druga polna. Razstrelili so prazno, ki je le tam za slepilo roparjev.

ČESA ŽELE BOLNIKI.

Kakršnokoli bolezen imate, izkušate najti zdravilo, ki vas izleči. Ni vam mar, kako se vaša bolezen imenuje. V bolnižnik, ki je njihov glavni znak izguba teka in telesne moči, ni treba iskati novega zdravila, dokler imamo Trinerjevo zdravilno grenko vino, ki brzo poživljuje prebavila k novi delavnosti, ki daje naraven tek, in ki krepi telo. To zdravilo popolnoma izčisti telo in ga očuva čisto. V olez-nih želodca, jeter in drojja je vedno doneslo zaželjeno olajšbo. V lekarnah. Jos. Triner, izdelovatelj, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Povpraševanje po Trinerjevem limenentu narašča, kar kaže, da deluje v zadovoljstvo njegovim odjemalcem. Izborjen je pri revmatičnem in nevralgicnih bolečinah. — Adv.

RAZSTRELIJO BLAGAJNO DOBIJO \$20 V ZNAMKAH.

Des Moines, Iowa, 14. marca. — Roparji so vlemili v urad Cownie Glove Company razstrelili so blagajno in odnesli so le za \$20., poštinih znamk. V uradu ste dve blagajni, ena prazna in druga polna. Razstrelili so prazno, ki je le tam za slepilo roparjev.

Iz prijaznosti "Duluth News Tribune".

"Narodni Vestnik"

National Herald. Slovenic Semi-Weekly. Owned and published by the Slovenian Printing & Publishing Company...

"NARODNI VESTNIK"

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn. Izdaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh...

Narodni Vestnik, 405 W. Michigan Street, Duluth, Minn. Telephone, Melrose 1113.

OSEBNA SVOBODA.

V.

Ena najbolj nevarnih napak, kateri so podvrženi oni, ki pustijo druge misliti zase, je misel, da se vprašanje osebne svobode pričinja...

Kot se je že opetovano povdarjalo v teh člankih, je to vprašanje le eno med številnimi in veliko dalekosežnejšimi vprašanji osebne svobode...

Zgodovina civilizacije, ako se jo oprostimo nepomembnih pritiskov, je v velikem obsegu seznanjena s takozvanim pivskim vprašanjem. To pa zato, ker je sedaj prostost, da si izbere posameznik svojo piščo in obliko zabave...

Koliko stoji, ne, koliko tisoč let so se na primer borili ljudje za versko prostost, to je pravico, da molijo svojega Stvarnika po lastni veri in po zavopredni lastni vesti?

Res je, da nič več ne sožigamo na gmadah onih, ki imajo različne nazore od naših. Ali jo pa želja, da delamo tako, resnično izmrla iz naše srede? Nič več ne zasledujemo onih, kojih oboževanja božanstva ne odobravamo...

Metode ljudi se izpreminjajo s časom. Cloveška narava pa ostane vedno ista, dasiravno si daje izraza v vedno menjajočih se oblikah.

Čudno in značilno je dejstvo, da se je v gotovih verskih občinah razvila močna tendenca, da prenesejo svoj upliv izvan sfere duševnih stvari na čisto posetne zadeve ljudi in sicer s celo silo bojevitega dogmatizma in sicer potem, ko je civilizirano človeštvo, vsaj na zunanje, odraslo močnemu poželjenju, da dikтира drugim, kakšne oblike mora zavzeti razmerje med njimi in njihovim Stvariteljem.

Dokler je omejena taka tendenca na ljudi, ki pripadajo isti verski sekti, v kateri se je pojavila, se ne more temu dosti trdno oporekati. Kakor hitro pa se pričena širiti preko tega kroga, smo naenkrat izpostavljeni dejstvu, da se je v novi obliki ponovil stari boj, da se hoče podvreči vest enega ali več mož vesti drugega ali drugih možkih.

Nevarnost, ki je spojena s takimi razmerami, je očitna in noben nepristranski opazovalec ne more zanikati, da obstajajo v tem času v tej deželi take razmere. Nevarnost je tem večja, ker smatrajo nekateri vse obdnevno vredne naprave vlade, da se varuje ljudi proti nalezljivim boleznim, da se jih ščiti pred nevarnostmi in številnimi posledicami individualne in kolektivne človeške betežnosti, kot nekaj povod ali vzrok za to, da je tudi stvar vlade diktirati v splošnem ljudem, kake navade naj zavzamejo in do kakšnega obsega naj zadostijo njihovim poželjenjem ali se udajo različnim razvrdilom in zabavam.

Vsak razumen človek bo rad priznal, da je stvar religije, da vpliva v tem oziru na ljudi potom njihove individualne vesti. Kakor hitro pa se kaka verska sekta loči od te spirituelne metode ter si prisvaja s pomočjo političnega upliva, posvetno moč vlade, da zakonitim potom dovrši, česar ni mogla dovršiti s prigravarjanjem, potem mora nastati, ne le konflikt med vlado in individualno vestjo vladanega, temveč tudi konflikt med posameznimi sektami, ki se v tem ali onem oziru tako radikalno razlikujejo druga od druge kot glede verskih in bogoslužnih stvari.

Morda ni najti glede te stvari bolj prilicne primere kot nam jo nudijo zakoni te dežele, ki regulirajo praznovanje Sabata ali nedelje. Ve-

čina ljudi priznava, iz verskih ali drugih motivov, da je pravilno in primerno praznovanje Sabata. Vendar se pa celo mnenja verskih voditeljev v tem vprašanju razlikujejo drugo od drugega in sicer glede oblike in razsežnosti praznovanja. Naši takozvani nedeljski zakoni so skoraj izključno izraz naziranja posebne skupine krščanskega verstva, brez ozira na vse druge. Ta fakt je še veliko bolj pomemben, ako se spomnimo, da je ta verska skupina identična s onimi, ki v ganešnjih dneih tako trdovratno zahtevajo novih omejevalnih postav, ki se tičejo na primer zavzivanja tobaka, alkoholnih pijač, igranja kart, cenzure gledaliških iger in umotvorov, izjav časopisja, očiščenja umetnosti, prepovedi plesa in prepovedi drugih nedeljskih zabav naroda, kateremu nasprotujejo iz verskih ali drugih ozirov.

In kje se končuje ta zahteva, da se zakonodajnim potom zatre gotove stvari in sicer v interesu primeroma majhne, a politično agresivne skupine verskih sekt? Ali ni že prišel čas, ko se mora narod vseh veroizpovedan vprašati, ali naj določajo zakoni te proste dežele naj jih je uvedel kdor hoče, kaj naj bodo navade, duševna in telesna razvedrila prebivalstva, ali pa verske praktike vseh njenih državljanov?

Naj bo tukaj povedano, da se ne gre na tem mestu za nikako kritiko puritanskih idealov, ter da se ne razpravlja o puritanskih motivih. Ta dežela je dosti velika, da najdejo v njej prostora vse vere in vsi ideali. Prevelika pa je, da bi dovoljevala politično nadvlado ene vere nad drugo ter je tudi v interesu puritanskih idealov, da se to stališče povdarja kot je v interesu drugih nazorov in veroizpovedanj.

Vzemimo na primer sekto 'Christian Scientist', ki prepoveduje uporabo zdrvil in drog. Ako bi ta sekta prišla en dan do politične moči ter bi se ji posrečilo uveljaviti zakon, ki bi prepovedoval prodajo zdrvilnih sredstev in drog: ali bi sedeli državljani puritanskih nazorov mirno doma ter dopustili, da se na tak način posega v njihovo prostost?

Ako bi kdo tako storil, potem gotovo ne zasluži prostosti, katero uživa. In tu je točka, katero moramo zopet in zopet povdarjati, ker je nemogoče, da bi se jo povdarjalo prevečkrat ali preodločno. Privilegij ameriškega državljanstva ne daje onemu, ki ga ima, le pravice, da se razveseljuje prostosti, katero mu zagotavlja konstitucija Združenih držav, temveč mu nalaga tudi dolžnost, da varuje to svobodo ter jo brani proti prišlecu.

Vzбудiti je treba vsakega resnomislečega državljana, posebno pa one, ki so bolj v zadnjem času dobili državljanske pravice, da se zavedajo važnosti člankov, katere smo v zadnjem času priobčili glede osebne svobode. Nobene razlike ni med državljanskimi pravicami naj se jih je dobilo v novejšem času ali jih je pa nositelj podedoval vsled rojstva. Naturalizirani državljani naj ima vedno v mislih, da n' tukeje le gost, katerega se trpi v družbi onih kojih državljanstvo se je podedovalo od rodu do rodu. Prišel je sem vsrhič neomajnega zagotovila, da so prostosti, katere so modri stvaritelji konstitucije garantirali vsem, ne d' takljive in on ni le prav tako opravičen kot potomec privh naseljencev, ampak naravnost moralno prisiljen kot mož in državljan, da zahteva z vsilo silo, katero mu daje državljanstvo, da se mu te prostosti ohrani. On je, z drugimi besedami rečeno, živ del te velike republike, ne pa tuje, odvisev in svojem pravu, da najde srečo primerno njegovim idealom, od toleranec in koketerije ljudi, ki zahtevajo zase državljanstvo neke višje vrste.

Ako se je ta koketerija gotovih ljudi organizirala v solidno telo s tem, da je brezobzirno uporabljala politično moč, da prisilili vse druge ki niso njihovega mnenja in mišljenja, da se uklonijo, morajo ti, kojih pravice kot ameriški državljani so s tem ogrožene in naj pridejo iz Rusije, Italije, Grške ali švedske ali od kjerkoli drugod, ali postaviti se v bran s tem, da se organizirajo v obrambo pravice, ali pa napraviti krive same sebe, ako se jih kočno oro pa teh pravice.

ZAPISNIK KONVENCIJE SLOVENSKO-HRVATSKE ZVEZE V ELY. MINN.

Prva seja dne 17. marca 1914.

Točno ob 8. uri zjutraj zbrali so se delegatje v stari Slovenski Cerkvi, potem so skupaj odkorakali k sv. maši, katero je daroval Rt. Rev. Jos. Buh za vse umrle člane in članice Slovensko-Hrvatske Zveze.

Pe končanem cerkvenem opravilu so se delegatje zbrali na konvenčnem prostoru. S pr spodbudnimi besedami ogovoril je predsednik Josip Cop navzoče delegate ter jih vspodbujal na težko delo konvencije.

Ob 10. uri 15 minut pokliče predsednik navzoče delegate k redu ter otvori glavno zborovanje molitvijo. Nato se je prečital imenik glavnih odbornikov in delegatov; navzoči so vsi razen Jurij Gorseta in Stefan Gešela.

Delegat John Ilenič predlagal, da se za zapisnik vsak večer v tisk. Sprejeto. Glavni nadzornik Anton Gerzin je izjavil, da je nadzorni odbor našel vse izkaznice družtev v popolnem redu.

Glavni nadzornik zahteva pojasnila glede vplačanja asesmentna družtev za zadnji mesec. Glavni tajnik razjasni, da so vsa društva plačala asesmentne razun dveh, šte. 14 in šte. 26.

Delegat Gregorčič je pojasnil položaj svojega društva šte. 14 ter se opraviči, da jim ni bilo pred nobenim pogojem mogoče plačati ases-

menta. Vzeto na znanje.

Predlog delegata Peter Pašiča za dnevni red je bil sprejet sledeči čas: Od 8. zjutraj do 12. spoldne, in od 1:30 popoldne do 5:30 zvečer.

Delegat društva šte. 14 je bil potrjen kot pravomočni delegat.

Za konvenčnega predsednika sta bila dva predloga, prvi za John Panjana, drugi je bil za Josip Cop-a. Volitev je bila tajna. Izid volitve je bil sledeč: John Panjan 26 glasov, Josip Cop 24 glasov. Izvoljen je bil torej John Panjan.

Kon. e prve seje ob 12. uri popoldan.

Josip Stefane, Branomir Jerkovič, overovatelja.

Frank Levstik, Josip Križmanič, zapisnikarja.

VAŽNA REFORMA HRVASKE USTAVNOSTI.

I.

Francoska revolucija ima neizbrisljivo zalogo, da je ona vzaknila državljanske pravice in s tem posamezniku, vsakemu državljanu, zagotovila glavne predpogoje osebne svobode. Ne smemo misliti, da so bili Francozi prvi, ki so bili deležni ustavnih svobodščin, izvirajočih iz naravnega prava. Katalog, seznam državljanskih pravic, so že vzaknile severno-amerikanske republike, ki so jih snovali angleški kolonisti-puritanoci. Tako deklaracijo človeških pravic je sprejela v Ameriki najprej država Virginia in še pred francosko revolucijo cela druga vrsta ameriških ljudovlad.

V najhujšem kontrastu k fransoskemu in severno-amerikanskemu ustavnemu tipu je pa angleška ustavnost. Naravno je, da tisoletna ustavnost, kakor je angleška, ne more imeti mnogo skupnega z novim in mladim državnim življenjem Severne Amerike in Francije. — Istina, da tu kakor tam stremi državni razvoj za ten, da se ustvarijo krepke garancije osebni svobodi državljanov. Pa pri Angležih so te garancije posledice st letnega državnega razvoja in stvar zgodovinskega prava, dočim so garancije ameriške in francoske državljanske svobode več ali manj plod državne filozofije naravnega prava.

Se značilnejša je druga zunanja razlika. Ustavne pravice Angležev niso združene v enem in istem ustavnem dokumentu, ki bi ga danes na kratko imenovali ustavo, ampak določbe, tilkajooče se državljanskih pravic, so raztresene po najrazličnejših državnih zakonih ali pa je zajamčena državljanska svoboda na kak drug način. Tako je zagotovljena Angležem osebna svoboda po 39. članku magne charte in slavoiznanenim Habeas corpus aktu. Značilno je pa, da Anglija nima zakona, ki bi odgovarjal avstrijskemu členu 13. državnega osnovnega zakona o splošnih pravicah državljanov, ki pravi: "Vsakdo ima pravico, držeč se zakonitih mej z besedo, pismeno, po tisku ali v slika! dajati svobodno na dan svoje mnenje. Angleži nimajo v tem pogledu ustavnega zakona. Vsak Anglež sme pisati in govoriti, kar hoče. Ako bi pa kdo zlorabljal to svobodo, širil krive vesti, obrekoval vlado, uradnike in svoje politične nasprotnike, pride dotični pod obtožbo in sodnik ima presojeti zadevo.

Skoraj vse države evropskega kontinenta so prevzele francoski način kodificiranja ustavnih pravic. Deklaracija človeških pravic kakoršno je vzaknila francoska revolucija, je služila kot vzor evropskemu ustavnemu življenju. Znano je, da so francoska ustavna načela bila dosti popolno izražena v belgijski ustavi, ki so jo pridno prepisavali posebno zakonodajalci ustavnih monarhij. Tudi Avstriji so niso bili ob začetku ustavnega življenja nič posebno originalni in ustavni zakon o splošnih pravicah državljanov našteva državljanske pravice, kakor je to že bilo prej običajno v ustavah drugih ustavnih držav na evropskem kontinentu.

Amerikansko-francoski vzor kodifikacije ustavnih pravic ima velikansko prednost pred nerodnim načinom, kako si Angleži zajamčujejo državljanske pravice. Mnogo prikladnejše je pač, da obsega enoten ustavni dokument vse državljanske pravice, ne pa, da so one razmetane po najrazličnejših zakonskih določbah. Pa v značaju stare stalske države, kakoršna je Anglija, leži, da se zadovoljuje s primitivnim načinom garantiranja ustavnih pravic. Za Anglijo, kjer je ustavna svoboda prešla v meso in kri vseh institucij in vseh državljanov, bi imela kodifikacija po našem vzoru malo praktičnega pomena.

Poleg Angleške imamo pa še v Evropi druge državne tvorbe, katerih ustroj je stalski in historični, kakor angleški, in sicer ogrski in hrvaški. Kakor Anglija, tudi Hrvaška in Ogrska nimata svoje deklaracije državljanskih pravic po ameriško-francoskem vzoru. Niti ogrska niti hrvaška ustava ne pozna določke katerega seznama občnih državljanskih pravic, temveč posamezni zakoni zajamčujejo na precej nedostaten to ali ono vrsto državljanskega udejstvovanja. Tako je izražena svoboda mnenja v hrvaškem tiskovnem zakonu svoboda znanosti in hrvaškem vseučilišnem zakonu. Pa naštevanje teh splošnih svobod je brez praktičnega pomena, ako ni zakona, ki bi s pozitivnimi predpisi zajamčeval veljavo splošnega načela. Tako imamo v Avstriji člen 8. o splošnih pravicah državljanov, ki izreka povsem na kratko načelo.

(Dalje prihodajči.)

RAZNO.

Medved napadel vojaka. Med predstavo v nekem cirkusu v Lincolnu je preskočil velik medved ograjo in pobegnil na prosto. V neki ozki ulici je naletel na infanterista Mayerhoferja, katerega je napadel in ga smrtno nevarno poškodoval. Vojaka so odpeljali v vojašnico. Medveda je ujel nato krotilec in ga je pripeljal nazaj v cirkus.

Zaplenjen Lloydov parnik. Lloydov parnik "Brunette" je na sedel pri vzhodu v pristanišče Solun na pečine. Rešil ga je grški parnik "Patris". Lastnik parnika "Patris" je zahteval za stroške za rešitev parnika 40.000 frankov. Te vsote pa zavarovalnice, pri katerih je bil Lloydov parnik zavarovan, niso hotele priznati, češ, da je previsoka. Lastnik parnika "Patris" je izposloval vsled tega zaplembo rešenega Lloydovega parnika. Ker bi povzročila daljša zaplemba veliko škodo, so depozitarno zavarovalnice zahtevano vsoto 40.000 frankov pri solunskem sodišču, nakar je bil parnik zopet prost.

Obsojen izselniški agent in trgovec z dekleti. Pred kratkim se je završila v Beuthenu zanimiva obravnava proti Samuelu Lubelskiemu, ki je ruski podanik in je bil obtožen, zvodstva, podkupovanja nemških in ruskih uradnikov obmejnih uradov in spravljajna moških vojašine obveznih izselnikov, v Ameriko. Obtoženec je v teku več let spravil v Ameriko nebroj nemških in tudi ruskih izseljencev, ki še niso zadostili vojaški dolžnosti, in je spjel v argentinke javne hiše več sto mladih nemških deklet. Da je mogel vrniti ta posej v tako obsežnem delokrogu, je podkupil veliko nemških in tudi ruskih uradnikov, ki so mu šli pri prekoračenju meje povsod na roko. Med ljudstvom je bil znan Lubelski pod imenom "Kralj meja". Državni pravdnik je predlagal kazen šest in pol let ječe. Sodišče pa je obsodilo Lubelskega na devet let ječe in 12.000. mark denarne globe. Lubelski se je proti obsojni pritožil.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI ZAVETIŠČA V AMERIKI.

VARNOST! Skrb, s katero se vodi Bank of Sheboygan, jamči trdnost in moč. Koristi vlagateljev in varnost njih vlog je prva skrb naših ravnateljev in uradnikov. Mi vas vabimo, da vberete našo banko za Vaše vloge. Premorjenje 3,000,000. BANK OF SHEBOYGAN. A ROLL OF HONOR BANK. 3% INTEREST PAID ON SAVINGS 3%

RAD BI ZVEDEL

Za prijatelja Peter Gale, kateri je bil pri mena na Chisholm na stanovanju. Rodon je iz Logateca pr. Postojni. Prejim cenjene rojake, če ve kedo zarj, naj bo tako prijazen in mi ga naznani, ali mi naj pa piše sam. Enkrat mi je pisal iz Pennsilvanije in poslal sem kar je zahteval na andrew Somerson. Joe Perme, box 63, New Duluth, Minn. (3.16.3.19.)

ZNAK DOBRE OBLEKE

THE Columbia Clothing Co. DVE VELIKI TRGOVINI DULUTH SUPERIOR. Cena za vse enaka. — Oblika za moške in fantje; najbolje blago po primernih in poštenih cenah.

Ljudje, ki poznajo dobri tobak, kadijo Havana cigare.

Poskusite cigaro S. N. P. J.

ki je najboljša cigara na Range. Varos in Iby so tudi dobre cigare. Vse te izdeluje

LOUIS TILLMAN Aurora, Minn.

KUPUJTE PRI TRGOVCIH, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU.

DR. RICHTER'S Pain Expeller. Prežene bolečine revmatizma, gijo ali trganje po čeljustih. Izvrstno zdravilo, če se kak blazne, za hromost ter odrgnena, ozdravi prehlajenje, gripo, boleščanje v prsih. Ozdravi glavobol in zobobol, 4-5 kapljice v kozarcu vročega vrstno sredstvo za grgranje v vnetja grla. Če se užije (4 kaplje v kozarcu) je izvrstno zoper krč v želodcu in neprebavljivi. Pristni expeller pride v zvezni kakor ga kaže slika. PIZATE NA NIČVREDNO PONAREDBE. 25 in 50 centov steklenica v lekarni. F. Ad. Richter & Co. 74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK.

THE FIRST STATE BANK OF ELY. PRVA DRŽAVNA BANKA, ELY, MINN. se vljudno priporoča za vse bančne posle, kakor tudi pošiljanje denarja na vse strani sveta ter čekovni promet. Hranilne vloge obrestujejo od dneva vloga. Naša banka je prva državna banka v mestu in je pod strogo nadzorom državnih nadzornikov; poleg tega imamo zvezo z obvezano Union Trust and Savings Bank iz Chicago in New Yorka, zatorej so Vaše vloge pri nas absolutno varne. DENAR V STARO DOMOVINO pošiljamo vsak dan in naše cenovno nizke. Zastopamo tudi najboljšo zavarovalno družbo proti požaru istotako izvršujemo vsa notarska dela. Pridite k nam zamenjati Vaše čeke ob plačilnih dnevih. — Za vsa poslušajte pretežna večina domačih trgovcev, kateri so tudi delavci.

Duluth Brewing & Malting Co. DULUTH, MINNESOTA. Vari najboljše in rojakom dobro znano pivo v steklenicah poh imenom "REX", kakor tudi pivo v sodčkih. Math. Kostainshek upravitelj za Mesaba Range. Virginia Minn.

NAZNANILO vsem Slovincem po Minnesoti, da sem glavni prodajalec in izlaš, lotov, pri Steel Plant, Gary in New Duluth, ter glavni zastopnik štirih največjih Insurance Company. Zavarovanje in pohištvo za slučaj ognja. Preskrbujem prepise zemljiških vršujem dolžna pisma in pooblastila za Ameriko in Evropo. sploh vsa notarska opravila. Max Volčanšek Telephone 104 509 Grant Ave. Eveleth, Minn.

Naročajte se na največji slov. polutednik "Narodni Vestnik". Fitger Brewing Co. Duluth - Minn. Vočna slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in v velikih kadih varjeno iz pristnih snovi. Josip Gerzin zastopnik za ELY.

Poljedelstvo in gospodinjstvo.

ČIŠČENJE ZEMLJIŠČ.

Slovenci se kaj radi naseljujejo na zemljišča, katera je treba očistiti drevja, storov, grmovja in korenin, ter zasuti jame, predno se zamore farmariti. Zato smo se namenili dati našim rojakom nekoliko podukov izkušenj drugih, ki so opravljali taka dela.

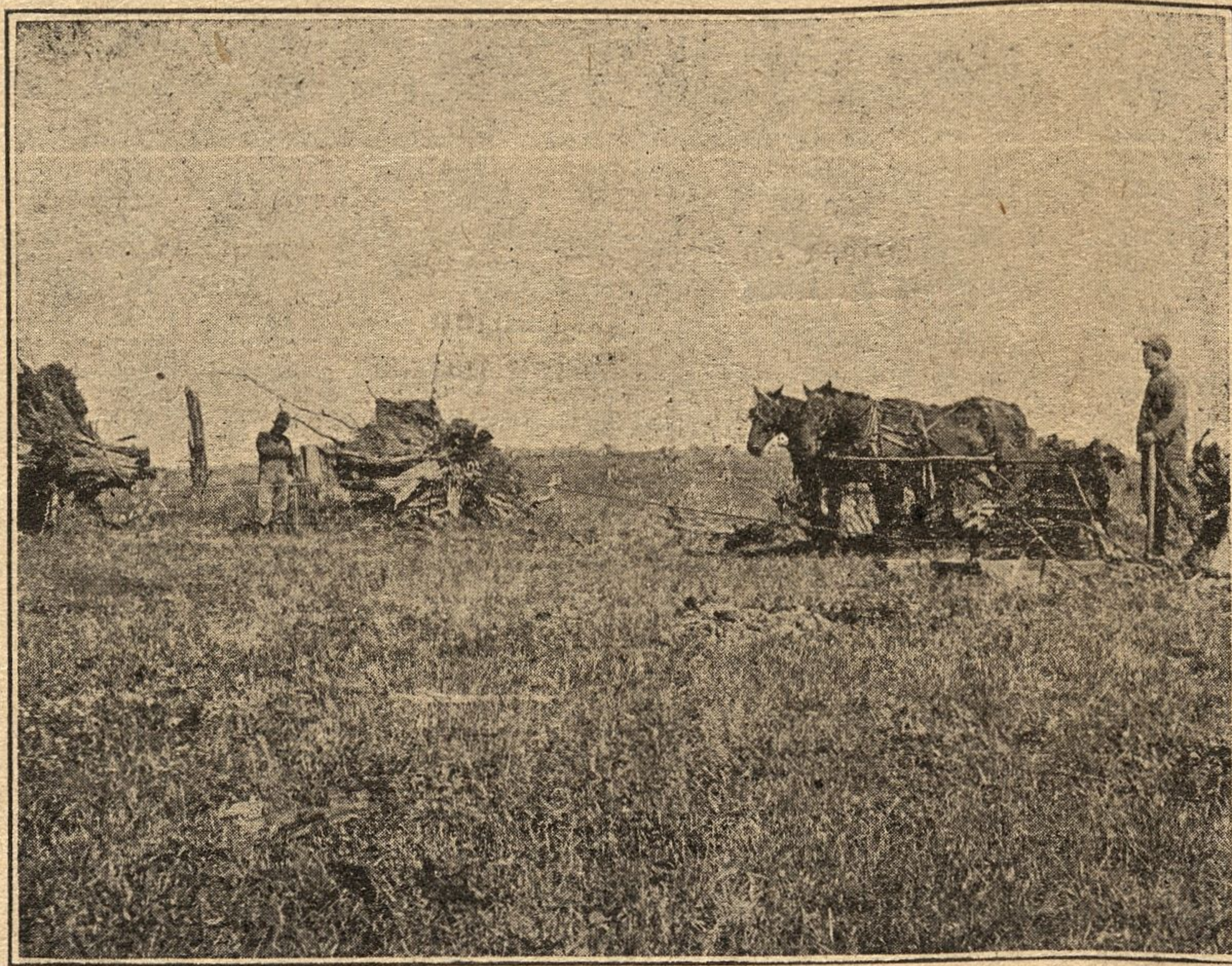
Čiščenje pogozdenih zemljišč je velike važnosti v ekonomiji kmetijstva, vendar je malo ljudi, ki ima o tem dovolj pojma. O tej stvari se ljudje ne učijo nikjer, izven če niso rojeni v gozdu; zato se pa čiščenje zemljišč največkrat vse lože predstavlja kot dej-

ma je najlože dobiti štore iz zemlje. Če se človek tega nevarnega dela toliko prineči da ni več nevarno ako je človek dovolj previden, ga veseli, ker letijo štore v kose in za njim se razprostira rodovitno polje, kojega je on gospodar.

V velikih krajih Amerike se zamore kupiti čisto zemljo, to je farme, kjer je hiša in hlev, kjer so njive in travniki, sadovnjaki in vinogradi, dobri trgi železnice cenije kot v drugih krajih gozd. V Oregonu stane zemlja, ki je polna en do šest čevljev debelih storov po najmanj \$40., četudi je po več milij od železnice, med tem ko stanje na vzhodu lepe farme ak-

mno go detelje in zemljišča na katerih je bilo posekano drevje, so večinoma dobri pašniki brez da bi bilo treba iztrebiti štore. Ševe, da je treba nekaj zemlje za pod pluj, da se ima krmila za žez zimo. Poleg mlekar-

pa človek ni voljan misliti in vgrati, če ne čita rad, če neče poskušati to in ono, če ni voljan oskrbovati svoj inkubator ob gotovih urah, potem mu ni treba čakati, da bo prišlo iz jaje kaj piščet.

Ruvanje velikih storov, na katerih se je rabil tudi dinamit.

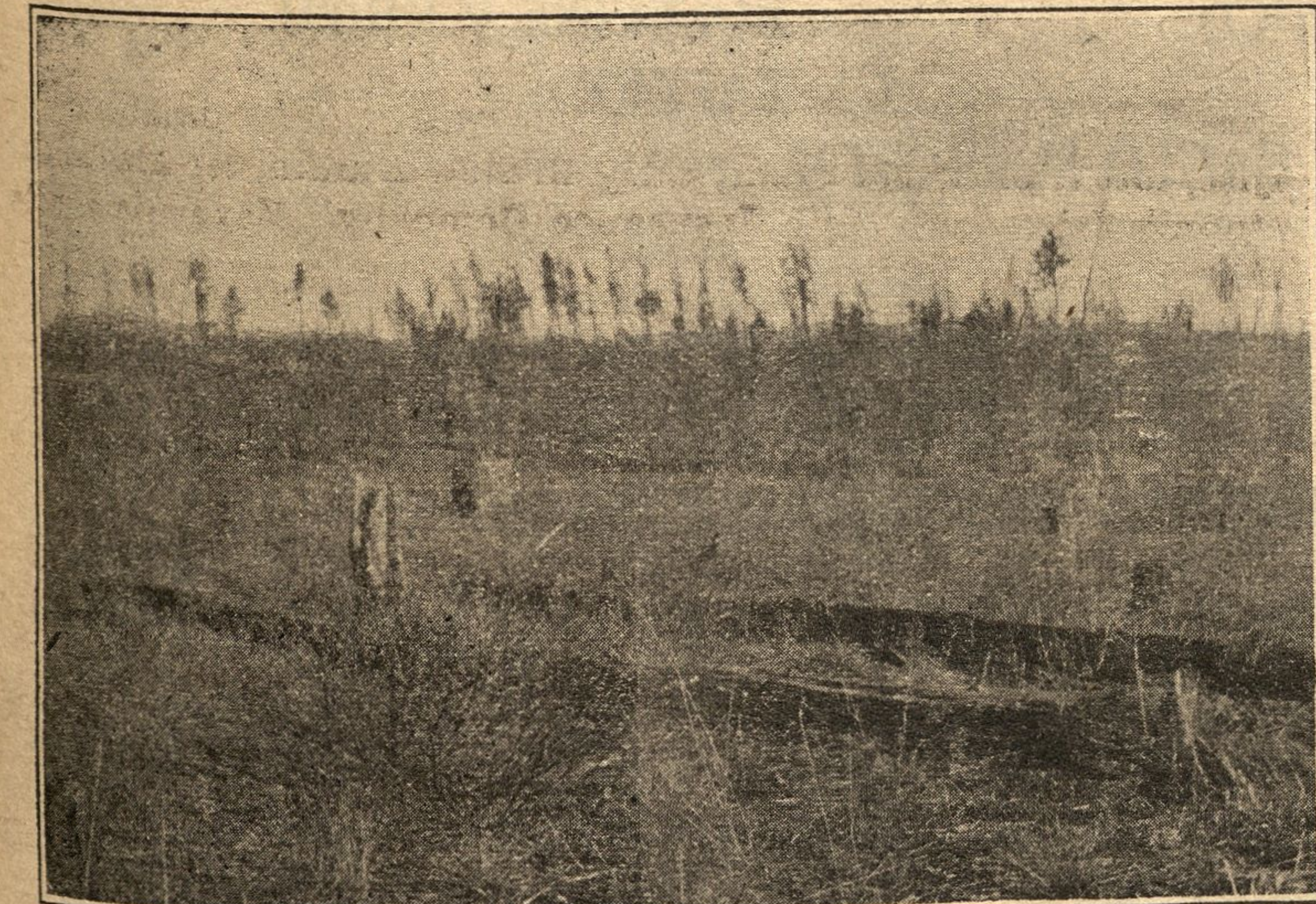

Začetek čiščenja gozda.

stvo je. V Ameriki je še po vseh krajih mnogo zemlje za očistiti, in celo na skrajnem vzhodu, kjer se farmari že skoro pol tisočletja, imajo farme oč gozda kakor ga potrebujejo. Na skrajnem zapadu Združenih držav čistijo zemljo navadno kitajski kuliji, ki delajo za jako nizko ceno mezdo; največkrat delajo pa na kontrakt in dobijo od akra od \$20. do \$50., kar se ravna po tem kako je zemljišče poraščeno.

Uprašanje pa ni samo kako čistiti zemljo, ampak tudi, če se jo splača čistiti. Nedvomno je, da se čisti mnogo zemljišč brez vsakega predvarka in proračuna in bi bilo boljše, da bi se pustilo za gozd. Neumevno je posekati lep mladi gozd in vsaki farmar naj bi skrbel, da ima na svoji zemlji nekaj gozdiča. Ravno tako je nesmiselno posekati lep mladi gozd, ki bo čez malo let vredn mnogo denarja, kakor je nesmiselno pustiti zemljo ležati v savju in grmovju, ki nam ne bo prineslo v stoletih nobenega dobička. Premisliti je treba predno se začne zemljišče čistiti, če ni toliko poraščeno, da bi prišel akter zemlje slednjič predrag; premi-

od \$20., naprej in so tik železnice in tik trga. So pa tudi kraji, kjer pride pogozdena zemlja draga, četudi je bila prvotno zastonj. V splošnem bo vedno več stalo čiščenje zemljišča kot je stalo zemljišče samo. Koliko bo stalo čiščenje se ne da povedati, ker to je odvisno od okoliščin. Malo pogozdenih zemljišč je, kjer bi stalo čiščenje od povprečnega akra manj kot \$15., — \$50., in več za akter. Ako je mogoče drva prodati in še kak les za švelerje in stavbe bodo stroški čiščenja mnogo manjši. V mnogih slučajih bo človek, ki čisti vsaj nekoliko plačan s tem za trudapolno delo. Na Willard, Wis. na priliko prodajo drva in švelerje, ker so blizu železnice. Na Greaney, Minn., so pa naši pionirji predaleč od železnice, da bi zamogli prodati drva; imajo pa precej lepega stavbenega lesa, ki bo prej ali slej sežagano v deske in bi prinesel tudi denar. V obeh teh naših farmerskih naselbinah je precej rodovitna zemlja in ljudje bodo imeli čez leta lepe farme, ki bodo vredne denar. Eden naših naseljencev blizu Grand Rapids, Minn., nam je povedal, da je dobil

Posekano in požgano zemljišče v severnem delu države Wisconsin. Takega zemljišča je milijone akrov v državah Wisconsin in Minnesota, je poceni, ter je lahko za čistiti.

sliti je treba zakaj se namerava zemljišče čistiti? Koliko se bo dobilo prilično z akra dobička kadar bo očisteno; in še druge take okoliščine. V spl snem vzeto se ne splača čistiti gozd zato da bi pride lovati pšenice, oves, travo in jednake navadne kmetijske pridelke, ki dajo bere malo dobička; splača se pa čistiti gozd za vrtno, sadjerejo, vinorejo in tudi deloma za mlekarstvo. Gozdi trdega lesovja imajo navadno rodovito zemljo, in če niso preveč gosti, se v letih večinoma izplača čiščenje, kojega začetek je najtežji, kakor je najtežji začetek vsake stvari, vendar človek, ki je stvar presodil, preiščil in preračunal predno je začel, naj ne zgubi korajžje. Z uporabo dinamita in vira je delo čiščenja zemljišč precej olajšano, ker s tema sredstvo-

prvo leto po čiščenju zemljišča, na katerem je rastle norveško semrečje (Norway pine), tri tone detelje in timoti na akru; in da raste na istem zemljišču vse jako bujno. Umetnihi gnojili ne potrebujejo. Gnojili pa s hlevskim gnojem vsako tretje ali četrto leto in pridele detelje, turšice, krompirja in pšenice, v tej vrsti, je bil vedno obilen.

Kar se tiče držav, kamor se naši ljudje najbolj naseljujejo na farme, so najpripravnejše za mlekarstvo: Minnesota in Wisconsin prve mlekarke države te republike, in iste vrednosti so v tem oziru tudi Michigan, Ohio, in New York, četudi so v teh državah farmarji bolj posvetujejo še bolj doma, bižkonosnim panogam kmetijstva, kot sadjereji, vinarstvu in vrtni. V Wisconsin in Minnesoti raste

stva je vrtnarstvo tudi važna kmetijska panoga teh dveh držav. Kumare, krompir, zelje fižol, vse to obrodi dobro. Vendar kedor se je posvetil mlekarstvu, oprime naj se še kurjereje in svinjereje, katere dve stvari spadate mlekarstvu, in ne potrebujete čiste zemlje. Čredo obstoječo iz deset krav, poleg tega kacihi 100 kur in kake dve ali tri plemenske prasice se že lepo preživijo na 30 do 35 akrih čistega zemljišča, če se ima čez poletje dober pašnik. Pet do sedem akrov se naj zasadi s krompirjem, in drugo z žitom, kuruzo, gomoljnimi in "fodder corn". Takta farma mora že na leto od \$1200. do \$1800., kar je odvisno od tega kako se človek gospodari.

Neumnost je tudi, če kupi človek, ki nima denarja preveč pogozdenega zemljišča. Osemdeset akrov je dovolj; 160 akrov skoro preveč, vendar je pisec tega nalesel od Slovence, ki so kupili na kredit dve sto akrov poraščene zemlje, potem so se pa kesali. Tudi je napačno, če začne človek v gozdu gospodariti s premajhnim kapitalom. Pomisliti je treba, da je treba prvo leto vse kupiti, in človek naj bi imel vsaj toliko, da se zamore prvo leto preživeti. Prvo leto naj prido čisti, da bo čistil vsaj kacihi deset akrov, ker prvo leto se čisti navadno največ. (Dalje prihodnjije.)

KURJEREJA.

(Dalje.)

Pri nakupu inkubatorja ni gledati na par dolarjev, pač pa na dobri stroj. Inkubator naj ima dobre močne noge; naj bo dobro izdelan, vrata naj se tesno zapirajo, termometer naj visi tako, da se nanj vidi brez da bi bilo treba vrata odpreti, ma naj dobro navadno svetilke s kositarsko posodo za petrolej in dobro delujoč regulator. To so glavne točke, na katere se je ozirati pri nabavi valilnika in vsakdo ki hoče kupiti valilnik naj skuša kupiti najboljšega kar jih je na trgu ali pa nič, ker pomisliti je treba, da valilnik ni stroj kot na priliko mlatilnice ali kultivator, ampak je stroj, ki mora napraviti iz spečega semena živo bitje, ker če tega ne stori je inkubator brez vse veljave in le za jajca kvariti. Novince tudi svarimo, da ni treba kupovati za začetek velikanskih inkubatorjev, ki stanejo mnogo denarja. Inkubator za 100 do 150 jajc je za začetnika dovolj velik.

Z vsakim inkubatorjem pridejo navodila ali pravila kako se inkubator uporablja. Oskrbovanje vsakega je sicer nekoliko drugače, vendar so pa temeljni principi vsi eni, in kedor se navadi oskrbovati in inkubator, znal bo oskrbovati vsacega.

Pred vsem je treba povedati, da je oskrbovanje inkubatorja lahka enostavna stvar, katero se zamore vsak privaditi. Povdarjati pa je treba, da je uspeh inkubatorja odvisen največ od natančnosti operatorja, to je iste osebe, ki ga oskrbujejo. Dovolj pa ni, da se delo izvrši natančno, ampak izvršiti se mora tudi vedno ob določnem času. Gospodinja ali njena hčer, ki ima navado, da osnaži svetilke v hiši in kuhinji vsaki dan isti čas, in moč ali fant, ki ima skrb, da navije svojo uro vedno ob istem času, so brez dvoma dobri operatorji za inkubator. Če

Oseba, ki oskrbuje valilnik ali inkubator naj bo natančna, skrbna in snažna; kak površen ali brezskrben človek ni za to delo. Človek mora biti pri inkubatorju zjutraj in zvečer kolikor mogoče isto uro. Dvakrat na dan je dovolj, če se pogleda; trikrat je boljše, kedor pa ne more spat naj pogleda še nanj enkrat po noči. Vendar dvakrat je dovolj — recimo zjutraj ob šestih in zvečer ob šestih. Človek mora prečitati in se držati natančno navodil, katere mu pošlje izdelovalec inkubatorjev, in preštudirati mora inkubator tudi sam. Tudi tukaj velja pregovor, da ni še noben mojster padel z nebes. Ko dojde inkubator iz tvornice, sestavi ga popolnoma po navodilih. Preštet dele, preglej jih skrbno, da se ž njimi seznaniš, in potem jih zloži skupaj. Postavi stroj popolnoma vodoravno na mirna trdnata in tako da boš lahko prišel do vrat, do svetilke in do regulatorja.

Sedaj pride vprašanje, kje naj postavimo inkubator? Ta stvar je jako važna in ima mnogo opraviti z uspehom valjenja. Inkubator naj stoji sem že povedal na trdnem mirnem prostoru, kjer se tla ne tresejo. Stati tudi ne sme na prepilhu, kakor tudi ne tam kjer bi vplivalo nanj odpiranje oken in vrat. Okoli inkubatorja mora biti prostor, da zamore človek delati. Posebno naj bo dovolj prostora spredaj pri vratih in na strani svetilke. Prostor naj ne bo vlažen in tudi ne temen. Snažna, suha, svitla klet je najboljši prostor za inkubator. V prostoru kjer je inkubator se ne sme kuriti, pač se pa sme greti prostor z vročim zrakom ali z vročo vodo v ceveh, če je stvar tako vrejena, da se toplota ne spreminja. Najboljše pa, da se prostor, kjer stoji inkubator ne razgreva. Paziti je tudi treba, da ne pride do regulatorja kaka žival, mačka, kura, podgana, miš itd. Te stvari naj se toraj vpošteva pri postavljanju in kuabatorja, in človeku že pamet da kje je najboljša da stoji. (Dalje prihodnjije.)

KMETOVANJE IN DOBIČEK

(Dalje.)

Eden teh problemov je tudi kako razdeliti in kako obdelovati farmo, da bo dala najboljšo povračilo za trud, in to tvar hočemo razpraviti v tem spisu.

Samoumevno, je da ni mogoče vstreti vsakomur z razpravami te vrste. Eden se zanima za mlekarstvo, drugi se zanima za vničenje kako zoprovati raznim rastlinskim boleznim, ta se zanima za mrčesjadja, tretji je rad zvedel živino, oni za konje, tretji za žito, četrti za sadje itd. Priznamo, da je današnja doba doba specializov, veščakov in strokovnjakov, vendar mora farmer, če hoče vspehi, študirati razne panoge kmetijstva, četudi je res, da mora osredotočiti največ pozornosti isti panogi s katero se v glavnem peča.

Mali farmer, in tu sem spadajo večinoma Slovenci, če grejo na kmetije, ni le pridelovalec pšenice, kot se to vrši na prijskih bonanca farmah, kjer obsega ena farma po več sekeji, in kjer se vozi potnik z vlakom po več dni med žitnim merjem, on ni pride-

lovalec le kurze, ali le krompirja, ali le sadja; on ni edino konjereje, mlekar, ovčar, ali kokošjereje; ampak on se peča večinoma z večimi panogami kmetijstva, četudi specializira le z eno, dvema ali tremi stvarima. In zato je treba, da uvidi farmer že vnaprej kako je treba, gospodariti, da bo dosegel najboljši uspeh, da opusti one stvari katere so nedobičkonosne in da vpelje ali pomnoži one, ki mu prinašajo naj več koristi. Namen naših razprav ni dati natančne informacije kako gospodariti, kako delati in kako ne delati, da se bo dosegel uspeh, ampak povedati v splošnem kateri načini gospodarstva so se preiskusili in skazali kot najboljši. Mi se ne štejejo med iste kunštne ljudi, ki vam bodo povedali, da rastejo zlata jebolka na drevesih, in da se vali na farmi zlato iz zemlje izpod pluga, ker vemo da to ni res, in bi bilo iste veljave kot če bi skušal ta ali oni dajati zdravniku, odvjetniku, trgovcu, krojaču, itd., natančna navodila kako postopati da se doseže uspeh. Naš namen je edino seznaniti naše cenjene čitatele in čitalko z istimi stvarmi, ki so se izkazale po večletnih preiskunjah kot za splošnost najboljše. Okoliščine in potrebe bodo zahtevale v raznih slučajih razno gospodarstvo, in to mora uvideti vsak umen gospodar sam; vsak umen gospodar mora pa tudi upoštevati dejstva, ki so se pokazala v splošnem kot dobičkanosna, in dobiček je, za kar se dandanes vsak trudi. Kdor stavi hišo, napravi mora nekaj narčrt, in arhitekt mu bo pomagal, da bo napravil najboljšo hišo kolikor pripuščajo denarne in druge razmere. Tako hočemo tudi mi v splošnem z nasvetom pomagati, da seznanimo naše ljudi skušnjami, katere na j bodo nekaj načrt za doseg napredka in uspeha.

Nekateri bodo temu oporekali, češ, da ni mogoče položiti za kmetijstvo tako stalnih pogojev kot se postavijo stalni pogoji na priliko za trgovstvo. Pravijo, da je vreme spremenljivo, eno leto suša, drugo preveč moče, tretje mrčesje, četrto bolezen, peto nizke cene, ali kake druge naprej nevidne nesreče in uime. Pravijo, da so iz praktičnega stališča vsi narčrti za farmerstvo ničvredni. Mi se strinjamo s tem v toliko kolikor se tiče farmerskih proračunov in načrtov, če bi bili napravljeni za eno gotovo leto. Vendar ti ugovori ne držijo, če se napravijo ti proračuni in načrti za plošne razmere. Mi se ne štejejo k prerokom, da bi zamogli povedati kaj se bo pripetilo to ali ono leto, vendar je pa znanstvo toliko napredovalo, da je mogoče s precejšnjo gotovostjo trditi kaj se bo pripetilo glede podnebnihih vplivov v gotovi dobi, recimo v enem desetletju. Mi mammo razna jednote in zveze, ki so ravno tako zavarovalna podjetja kot so vse druge asekurančne ali zavarovalne družbe. Posmrtnina in bolnišnica teh podjetij je preračunjena vnaprej, in sicer je to bazirano na povprečnost. Mi vemo, da ni mogoče naprej prerokovati kedo izmed tisoč oseb bo umrl drugo leto; vendar je mogoče s precejšnjo natančnostjo vedeti koliko oseb bo prilično umrlo izmed tisoč preivalstva ne vpoštevaajoč katastrofe. Ravno tako mora načrt za farmo sloneti na povprečne razmere in ne le na eno gotovo leto. Načrt za farmo mora biti toraj napravljen za več let in ne za eno samo leto.

OPOMIN.

Ker sem namenjena odpotovati v stari kraj prihodnje poletje in ne vem, ali se kedaj več vrnem ali ne, zatorej tem potom opominjam vse one, ki mi kaj dolgujejo, da poravnajo svoj dolg v kratkem času, ker drugače bom primorana jih postavnim potom primorati to storiti.

Virginia, Minn., 10. jan. 1914.
Antonija Trampush.
(12-22-14)

KJE JE?

Rad bi zvedel za prijatelja John Volčič, imam mu poročati važnosti radi dela tu na Marianni. Prosim rojake širom Amerike, če kdo ve za njegov sedanji naslov, naj mi blagovoli istega naznaniti, ali naj se pa sam zglaši. — Avgust Koráč, Box 311, Marianna, Wash'n Co., Penna. (12-23-14)

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo Složni Bratje

Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn.

Društveni odbor:
Predsednik: John Iuthar, Box 123. Podpredsednik: Fr. Okoren, Box 716.
I. tajnik: Frank Peterlin, Box 706. II. tajnik: Anton Lavrič.
Blagajnik: Josip Francelj, Grand Av.

Bolniški odbor:
Frank Blatnik, predsednik. Math. Hrovat za mesto.
Gregor Gregorič za Spruce Loc. Frank Platnar.

Nadzorniki:
John Tanko, Frank Štrnelj, John Kapuš.
Društveni zbrankovnik: Dr. Johnson.

Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josip-a Francelj.
Dragi rojaki Slovenci in Hrvat! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

VICTOR

COLUMBIA FONOGRAFI
se prodajajo na odplačila

50

centov na teden na vse kraje Združenih držav in Kanado.
Pišite po naš cenik, ki je zastoj.
SAUL BERNS
117 2nd Avenue, Dpt 47
New York, N. Y.

NEW DULUTH JEKLARSKO MESTO MINNESOTE.

je prostor, kjer bo v poldrugem letu naseljenih na tisoče delavcev. To je prilika za investirati denar. Dolina okoli jeklarne, ki bo stala

\$30,000,000.00
in okoli cementne tvornice, ki bo stala

\$2,000,000.00

se bo napolnila z raznimi drugimi tvornicami, s podjetji, trgovinami in domovi. — Danes je NEW DULUTH še vas, čez dve ali tri leta bo mesto. Zemljišča se dražijo rapidno. — Poslužite se te redke prilike, in bodite deležni velikega dobička. — Rojaki, investirajte denar blizu zastojih industrijskih mest, dokler so cene nizke in odplačila lahka. — Jeklarna bo v tiru leta 1915. Požurite se, pišite po podrobnosti, pridite in ogledite si vso okolico in priznali boste, da ima NEW DULUTH najboljšo bodočnost. Cena lot je danes še od \$375.00 naprej, na lahka mesečna odplačila, in se bo zvišala početkom drugega meseca.

GO SKA & CO., lastniki zemljišč
5 SO. 5th AVENUE WEST DULUTH, MINNESOTA.

Svoji k svojim!

Podpisani priporočajo cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjstvom iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Crema" moko; dalje prodaje krmno za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmernne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. **ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKI!**

Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočam

MATH. VIDAS,
slovenska trgovina

BIWABIK, MINN. Telefon 63.

KOVALL & SON, ELY, MINN.

GROCERIJSKA IN MANUFAKTURNA TRGOVINA

Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsakovrstnih trpežnih obuv in lepega blaga za ženske obleke. Cenj. odjemalcem se vljudno priporočamo za obilen poset pri nakupovanju.

V POSLOPJU SARTORI BROS. ELY, MINN.

SVOJI K SVOJIM!

SLOVENSKO - HRVATSKI SALOON

Range Hotel Vila Velebit

JOSEPH TALKOVICH, lastnik
627 W. SUPERIOR ST., - DULUTH, MINN.
(BLIZU SOO LINE KOLÓDVORA)

TOCIMO SVEŽE PIVO. FINO VINO IN RAZNE LIKERJE.

PRIPOROČA SE SLOVENCEM IN HRVATOM V OBISK.

SVOJI K SVOJIM!

Dopisi.

Walsenburg, Colo.

Cenjeno uredništvo Narodnega Vestnika! Ker sem prejel že dve številki vašega cenjenega lista, kateri se mi tudi v resnici dopada, zato ker vidim in spoznam, da je pravi zaščitnik in pomočnik nam zatiranim delavcem, zato si štejem v čast in dolžnost, da vam pošljem skromen dopis tudi iz tukajšne slovenske naselbine. Kakor že sploh iz vseh krajev Združenih držav, tako tudi od tukaj ne morem poročati veselih novic. Ker je že velečastitemu človeštvu znano, da je v južni Coloradi stavka približno 6 mesecev, zato mi tega ni potreba še posebej opisovati. Prav čudno pa se nam tukaj zdi, kako je to, da iz raznih krajev in držav prihajajo tu sem one vrste ljudje, katere mi kličemo po imenu skeb. Ti nam pripovedujejo, da niso nič slišali od štrajka ali pa da so slišali od štrajka, da je že končan. Toda temu ni tako. Mi smo in bodemo štrajkali, dokler ne dobimo od naših oderuških kapitalistov nam pripadajočih pravic, za katere se borimo po vsej sposobnosti. Torej dragi rojaki širom Amerike nikar ne verujte listom, kateri trobijo med svet, da štrajk v južni Coloradi je končan. Po mojem mnenju se bo še le pričel, ako nam kapitalisti ne dajo naših pravic. Zadnji teden vršile so se tukaj kongresne preizkave, pri katerih se je obelodanilo nestvilno zločinov in roparstva, katerega so povzročili kapitalisti že veliko štivilo let. Kaj takega počenjata seveda gotovo ne more nobeden drugi, kakor kapitalisti, kateri se ne brigajo ne za postavne in ne za pravice delavcev. Tem tiranom pa so pravi pomočniki vsi skebi in petolizniki. Le žali Bog, da je tudi takih med nami, kateri pravijo, da so Slovenci. Posebno pa se odlikujejo s skebskim imenom rojaki iz Krasa iz vasi Knežalka in Bača. Po vseh naprednih mislečih delavskih slovenskih listih so zaznamovali, da te delavce imamo. Toda mi bode že Krašovec ali pa R. mičan kakor sem jaz sam, je vse eno sramotivo za vsakega kateri opravlja vrnazna dela skebanja: Ima malo premišli ti zaslepljeni skob, koliko si moral premoga nakopati za kapitalista, zdaj pa ko se mi oganjamo in borimo za boljšo vago za vašo plačo in sploh za boljše pravice za nas vse ravno tako za tebe. Zdaj pa si pokazal nam hrbet in ližeš pete tvojemu preganjalcu iz roparju sram naj vas bode pred vsem svetom. Rad bi vedel kam jo bodeš potem podurhal kadar mi primemo zopet za orodje. Jaz mislim da vam bode prokletu slaba predla. Vam pa dragi sobratje unijski kličem le tako naprej zvesti bodimo in srčno stojmo v boju katerega zmagabode tudi gotovo naša. Od boja do zmage vsi za jednega jeden za vse. Z bratskim pozdravom vam udani Fr. Blatnik.

Calumet, Mich.

Pri naši S. H. Zvezi, koje glasilo je Glasnik, je blizu 2200 članov in članice. Sedaj vrši se konvencija te organizacije, koje član sem tudi jaz, a v Glasniku ni nobenega dopisa ki bi razpravljalo o prenosih, ki se morajo zgoditi pri naši S. H. Zvezi, ako hoče napredovati, da ako ji hočemo zagotoviti obstoj. Tako glasilo kot je Glasnik je za muhe loviti; za povzdigo organizacije je slabši kot nič. Kako pa more Glasnik delovati za bratsko slovo v naši Zvezi, če dela ves čas med nami delavci bratski razkol?! Kako more delovati in priporočati ene vrste organizacije, če je z dušo in telom zoper drugo vrsto organizacije?! Glasnik je le za kapitalistično organizacijo, za organizacijo Citizens Alliance, delavskim organizacijam je pa smrtni sovražnik in zato naj ne ima prostora v S. H. Zvezi. In pa, kedo pa Glasnik čita, kedo ga pozna? Vse poštno Slovenstvo mu je obrnilo hrbet. Leta 1913 dobil je le nekaj nad \$600. naročnine, in to je, dovoljni dokaz da slovensko delavstvo neče Glasnika in zatoraj se tudi S. H. Z. ne more in ne sme nanj ozirati, četudi so med delegati nekateri Glasnikovi delničarji. Delegati bili so poslani k konvenciji reševati

Zvezine stvari, pa makari da osebnost trpijo, in če bodo dali svojim osebnim koristim več prednosti kot Zvezi in koristim, potem se mora zoper take delegate članstvo dvigniti. Dandanes se čez čas vse zve, tudi če so volitve tajne, in v delegati denite v pravila Referendum in Recoll, da bomo vrgli iz odbora vse one, kateri bi se ozirali prej na svoje koristi nego na koristi S. H. Zveze. Za Glasnik ne bo glasoval noben zaveden delegat, ker Glasnik je toliko vredno glasilo kakor če za nimamo nič. Bodi te pa pozorni somišljeniki, da vsi delegati ki spadajo k Citizens Alliance, zahrbtno ne vlove, ker ti bodo vsi za Glasnik. Pri glasovanju za glasilo se združite napredni delegati vsi kot en mož za list, ker če boste glasove cepili na več listov potem se zna naši S. H. Zvezi zadeti smrtni udarec. Vsi isti, ki se zavedate kot delegati svojih dolžnosti, vsi isti, ki se zavedate dejstva, da je Glasnik kompanijski bič, ki goni delavstvo v skebstvo in sužnjost, stopite skup, glasujte vsi za eno glasilo in vrzite Glasnik iz S. H. Zveze. Drugo, boljše in bolj poznano in razširjeno glasilo mora Zveza imeti, če hočemo da jo bo slovenski in hrvatski narod po Ameriki bolj spoznal, če hočemo, da bo napredovala in se razširjevala. To je ena točka, ki se mora poleg mnogih drugih rešiti. Za glasilo naj bo list, ki ne deluje zoper delavstvo, in pa unijski list. In ravno tako naj se izdelajo vse tiskovine v tiskarni, kjer so vpisani organizirani delavci. Te mora podpirati delavski stan zato ker so oni ista stia, ki deluje vedno za zboljšanje razmer vsega delavstva, če je že organizirano ali ne.

Velike važnosti je tudi, da presojujemo glavni odbor, vsekakor pa mora priti predsedništvo v bolj zmogne in bolj delavne roke. Vi delegati imate v svoji sredi za to mesto povsem sposobnega možakarja, kateremu poveste predsedniško mesto, ako hočete S. H. Zvezo zbuditi iz dosednje letargije. Naša organizacija spi, zato ker spi predsednik. Po vseh slovenskih listih čitamo o vseh slovenskih jednotah in zvezah, le o S. H. Zvezi ni ničesar zapaziti nikjer niti v glasilu našem, niti razprave o naši organizaciji so iste, katere so poslali člani zadnje tedne na naš delavski list Narodni Vestnik. Naša S. H. Z., je delavska zavarovalna organizacija dveh bratskih narodov, je nekako podjetje, in če hočemo, da bo to podjetje rastlo, da bo prišlo na boljše stališče, moramo dati najmanj predsedništvo v druge roke. Delegati zavedajte se važnosti vašega dela, delujte skupno s treznimi glavami, pošljite ničle kamor spadajo in zbudite k življenju S. H. Z. P. K. — r

Ahmeek, Mich.

Čital sem dopis v kapitalističnem hlapcu "Glasnik" št. 11, kateri prihaja iz Chisholma, Minn. Dopisnik se spodtika ob mene ter mi predbaciva, da sem ga jaz v N. V. napadel.

Ti mlačnozobec iz Chisholma, ali nisi ti začel zlivati gnojnice čez organizirano delavstvo v skebskem lističu "Glasnik"? Ti hinavski bogomolec, ki kolneš v rudniku, da se poštnemu delavcu lasje ježijo, ali nisi ti blatil nas stavkarje in umival "božjega namestnika" Klopčiča, četudi si še premoker za ušesi, da bi ti vedel, kaj je industrijalna borba, še manj pa, da bi poznal tukajšnji položaj. Klopčič je toliko z delavci, kot lačen volk z jagnjetom. To je dejstvo, katero pripozna tudi marsikateri stavkolomec. Ti si eden tistih redkih dopisnikov, ki se zatekajo k izdajalskem in slepilnem listu "Glasnik", da delajo zoper svoj razred, zoper delavstvo, zoper lastne koristi. — Tam rjoveš nad stavkarje kot lev v puščavi, a prepričan bodi, da so besede iz peresa takega fantalina kot si ti bob ob steno. Mi izkušeni možakarji, ki skrbimo za družine, poznamo življensko borbo v praksi in se niti ne oziramo na isto kar ti čevkaš, modruješ in zabavljaš v Glasniku. Niti vredno ni, da bi izgubljal s teboj čas, a ker ga imam kot stavkar dovolj na razpolago, se malo pozabavam s teboj uskok delavski. Ne zamerim ti, ker imaš še mlečne zobe; kadar "oš imel toliko petkov na hrbtu kot jih imam jaz, boš drugače govoril. Praveat petolize si ti, ker praviš, da imaš sebi primerno delo. Zakaj se pa rotiš po rovi, če

si z razmerami tako zadovoljen, kaj? Takih človeških hijen kot si ti je vsak dan manj, in upanje imam, da bo tudi tebe svet spreobrnil čez čas in te bo postavil tja, kamor spadaš — v vrste organizacije. Kakoršni si danes, ni vredno, da bi se na te oziral, ker take izdajice niso drugega vredne kot besede — fej! Ti pomagaj Klopčiču in prvo mesto zavzema Narodni Vestnik, kojega pride cel zavoj, okoli 50 listov. (Pač le 32. Uredn.) — Glasnik nam pošilja po sili brezplačno; morajo že družbe plačevati naročnino, sicer bi ta listič že davno izdihnil. Vse, za kar nam pride prav Glasnik, je za dve stvari — za peči kuriti in še za nekaj — Slovenci in Slovenke po Ameriki, posnemajte nas in ne naročajte tega lista, ker je to praveat gad na delavskih prsin.

Resnicoljub.

Marianna, Pa.

Kar se tiče stavke poročila Glasnik na prvi strani, da je izgubljen; dejstvo pa je, da nas je še danes na stavki okoli 7000 starih delavcev. In kako se to strinja? Na drugi strani pa poroča ravno isti Glasnik, da je spremila velika vrsta ljudstva k zadnjem počitku umrlega Alekša Pintar, kateri je bil spostoovan mož, mož na delavski strani in zato je imel mnogo prijateljev. Zakaj pa ni Glasnik poročal, da so bili pogrebi večinoma organizirani delavci? Gotovo je temu hinavskemu listu slabo prišlo, ko je zagledal v spredu toliko množico zavednega delavstva. Da, pogreb je bil impozanten, mnogo bolj impozanten kot če bi umrl sam ribniški Joža. Na petem stritu je Glasnikov zastopnik zijala prodajal, in lasje so mu šli kvišku, ko je videl toliko vrsto stavkarjev, kojih pa nobeden ni naročnik na Glasnik. Korakali smo pred durmi skebskega lista Glasnik. Okna so bila zabarikadirana z zagrnjiali čez katere so archskebi natezali vratove. Gotovo je urednik točil krokodilove solze, ker je videl toliko stotin neupogljivih mož, ki se držijo svojih načel in prisega, da hočejo ostati zvesti predpisom svoje organizacije. Dejstvo je, da je spremilo vzornega moža in blagega pokojnika nad 2000 stavkarjev, a Glasnik bo povedal, da je stavka že davno končana. Smešni je ta listič, da ga ne tituliram drugače, ker to se mi ni smejal, ko je oslaril, da bo guverner Ferris prihodnji predsednik Združenih držav? Ferris ima tak "show" v tem oziru, kot ga ima urednik Schweiger — nobenega. Danes je organiziranih delavcev v Ameriki okoli pet milijonov, večina teh je volilcev in ti bodo odločili, da ne bode sedel Ferris nikdar na prestolu v Washingtonu. Pač smešno, da more urednik lista takega političnega kozla vstreliti! Vsi smo se smejali temu "modrovanju".

Tudi občinske volitve tukaj na Ahmeek so napravile Glasnikašem marsikateri sivi las. Sedaj se zvijajo ti modrijani, češ, da so znali za izid že vnaprej, a boli jih strah, ker je bila Citizens Alliance od kraja poražena, in zmagali so naši možje, kateri imajo glave na pravem mestu.

Obžalujem tudi vsebino Glasnika. Tako slabega lista ni v Ameriki. Da vas ni sram vzeti od delavca \$2.00 za tako preplenkano starino. Kar je v Glasniku je vse posneto in prestavljeno iz calumetskih kompanijam naklonjenih listov; originalnega in podučljivega ne znajo Glasnikšaši nič skovati. In tak zakoten listič imamo mi člani S. H. Z. za glasilo? Pač ni čuda, da se o naši organizaciji nič ne čita, medtem ko čitamo v listih o vseh drugih jednotah in zvezah. Napredek torej tak, da je Bog usmilil. Delegati, vi ste sedaj na Ely zato, da to stvar izboljšate in prenaredite. Mi potrebujemo vsekakor na predsedniško mesto moža, ki se bo za razvoj zveze zanimal. Blagajnik je izvrševal svoj posel boljše, in če bo imel bolj živahne tovaršve v glavnem uradu, bo tudi on bolj deloval za razvoj S. H. Zveze. Preosnoye, korenite preosnoye je potreba, ker kakor stoji stvar danes, nima nobenega pomena. Naša Zveza se mora oživiti, sicer ne bi mogla izplačevati v par letih bolniščin in posmrtnin. Treba ji je dati novih moči, ki bodo pridobile novo članstvo, saj je še tisoče Slovencev in Hrvatov, ki ne spadajo k nobeni zavarovalni organizaciji. Samo na Michigan in v Minnesoti je okoli 25,000 Slovencev in Hrvatov, in med njimi jih je mnogo, ki bi pristopili k S. H. Zvezi, če bi imeli v glavnem odboru boljše delavce, in če bi

imeli bolj razširjeno glasilo. Delegati izboljšajte to stvar, ker to je vaša prva dolžnost, in če ostane pri starem, se bo članstvo maščevalo edino nad vami. Kar se tiče sedanjega glasila, cenite njega razširjenost lahko po naselbini Ahmeek, Mich. Tukaj nas je okoli 200 Slovencev, a niti eden ni naročnik na Glasnik, četudi smo člani S. H. Zveze in je ta listič nje glasilo. Nasprotno pa prihaja sem lepo število drugih časopisov, in prvo mesto zavzema Narodni Vestnik, kojega pride cel zavoj, okoli 50 listov. (Pač le 32. Uredn.) — Glasnik nam pošilja po sili brezplačno; morajo že družbe plačevati naročnino, sicer bi ta listič že davno izdihnil. Vse, za kar nam pride prav Glasnik, je za dve stvari — za peči kuriti in še za nekaj — Slovenci in Slovenke po Ameriki, posnemajte nas in ne naročajte tega lista, ker je to praveat gad na delavskih prsin.

Moje mnenje je, da bi se vpleljala med nami Slovenci in Slovenkami nekaka ali organizacija, ki bi naj skrbelo za poštno življenje in imenovala naj bi se "Poštno življenje". Čital sem že večkrat v časnikih kako išče ta ali oni tega ali onega radi nepoštenosti in neznačajnosti. Organizacija "Poštno življenje" naj bi imela namen napraviti iz slabih ljudi dobre, iz slabih otrok dobre otroke. Človek bi bil kontroliran v vsaki naselbini in s tem bi se rešili lahkoživcev, nepoštenjakovičev in potepuhov. V to organizacijo moral bi se izvoliti glavni odbor, in po raznih naselbinah bi se morale ustanoviti postaje. Ta organizacija naj bi izdajala listine, ki bi svetočili kako se je človek obnašal v naselbini kjer je živel in delal. Taka organizacija bi preprečila mnogo sleparstev, pobojev, pijančevanja, vlačigarstva itd. Obvarovala bi hraniliščarje z grube od strani onih koji so pri njih na hrani in stanovanju in obvarovala bi trgovce z grube od hraniliščarjev. Nepoštenjakovič bi se s tem sredstvom iztrebili. Taka organizacija bila bi velike važnosti za vse, posebno pa za poštene ljudi.

Stroškov bi bilo s to stvarjo malo, — le tiskovine, poštnina in nekaj malega za glavni urad. Taka zveza bi bila oziraje se na moralnost velike veljave, in če se kedo zanima za stvar, naj se oglasi v listu. V korist bila bi ta zveza vsem, in upati je, da se rojaki in rojakinje za stvar zavzamejo. Kdor hoče o tem rajše pisмено izraziti svoje mnenje, piše naj na Mr. Joseph Milanich, box 251, Marianna, Washington County, Pa. Bolje je pa razpravljati o tem v listu, da pride misel bolj med svet.

Pozdravljam vse rojake in prijatelje, da se izobrazujejo z našimi naprednimi časniki, tebi Narodni Vestnik pa mnogo naročnikov. Mih. Čebašek. Ely, Minn.

Glede dvorane za zborovanje konvencije smo se torej po dolgem prerekanju odločili. Vse tozadevne sprtije je najboljšee, da pokopelimo v večnost in da smo prijatelji Seveda nekateri ljudje so ekstremni in se maščueo za vsako malenkost. Taki ljudje so obžaloanija vredni in to obžalovanje je izrekati obema strankama. Pa pustimo to. Kar je bilo je bilo, in treba je pozabiti na take spore, katere je pač treba obelodaniti, da se zve delovanje ene naselbine ali druge. Jaz povsem odobravam stališče Narodnega Vestnika, da odpre obema strankama svoje kolone, ker zato je list tu. Odobravam pa tudi stališče uredništva, da je stvar zaključilo o pravem času. Vem namreč, da so bila odposlana na uredništvo dva dopisa več, kot sta bila obelodanjena, zatorej povsem odobravam stališče uredništva, da je dalo slišati oba zvona, in da je potem stvar mahoma zaključilo, češ da naj se take stvari poravnajo doma. Kedo more kaj bolj realnega zahtevati?

Torej glede dvorane je bilo odločeno predno so prišli delegati in delegatnje. Potem smo pa začeli

ogibati drugo stvar, namreč glede plačevanje podpore. Več nas članov smo mnenja, da bi se naj blagajna centralizirala, kot je centralizirana pri J. S. K. J. Sploh se mora pri S. H. Z. mnogo storiti, da bo oživela, da bo bolj poznana, da se bo delovalo več za njo in in da se bo modernizirala. S starokopitnostjo v grob in z novimi mislimi na dan, če hočemo napredovati z napredkom drugih zavarovalnih organizacij. Centralizacija podpore je ena stvar, katero je treba izvršiti. En ud J. S. K. J. se je izrazil, da je centralizacija blagajne velike koristi, samo če se hitro podpora razpošilja. Dotičnik je omenil, da edina napaka s tem je, ker se s podporo zavlačuje in da on ni dobil preje podpore kot en mešec potem, ko se je naznanil bolnega. Prepričati sem hotel o tem o sebnio in to sem tudi storil, ker imam glavni urad J. S. K. J. tukaj na Ely. Šel sem k našemu glavnemu tajniku, rojaku George L. Broziču in sem ga prosil, da bi mi pokazal kot članu tozadevne knjige. Rojak Brozič je pripomnil, da nima sicer mnogo časa na razpolago, vendar članom J. S. K. J. hoče vedno postreči. In res, razpoložil mi je knjige in prepričal sem se, da je urad glavnega tajnika nakazal podporo dotičnemu članu drugi dan ko je dobil poročilo od društva. Hitrejšega poslovanja od strani glavnega tajnika torej ni mogoče zahtevati. Krivda to rej ni na glavnem tajniku, pač pa pri društvu in če bo društvo poslovalo redno, se ni bati, da bi ne teklo vse kot ura, ker v uradu glavnega tajnika J. S. K. J. vlada najboljši red.

Želim, da bi S. H. Z. centralizirala blagajno, da bi izvolila napredne in zmogne uradnike, da bi spremenila glasilo in se razvila v močno organizacijo.

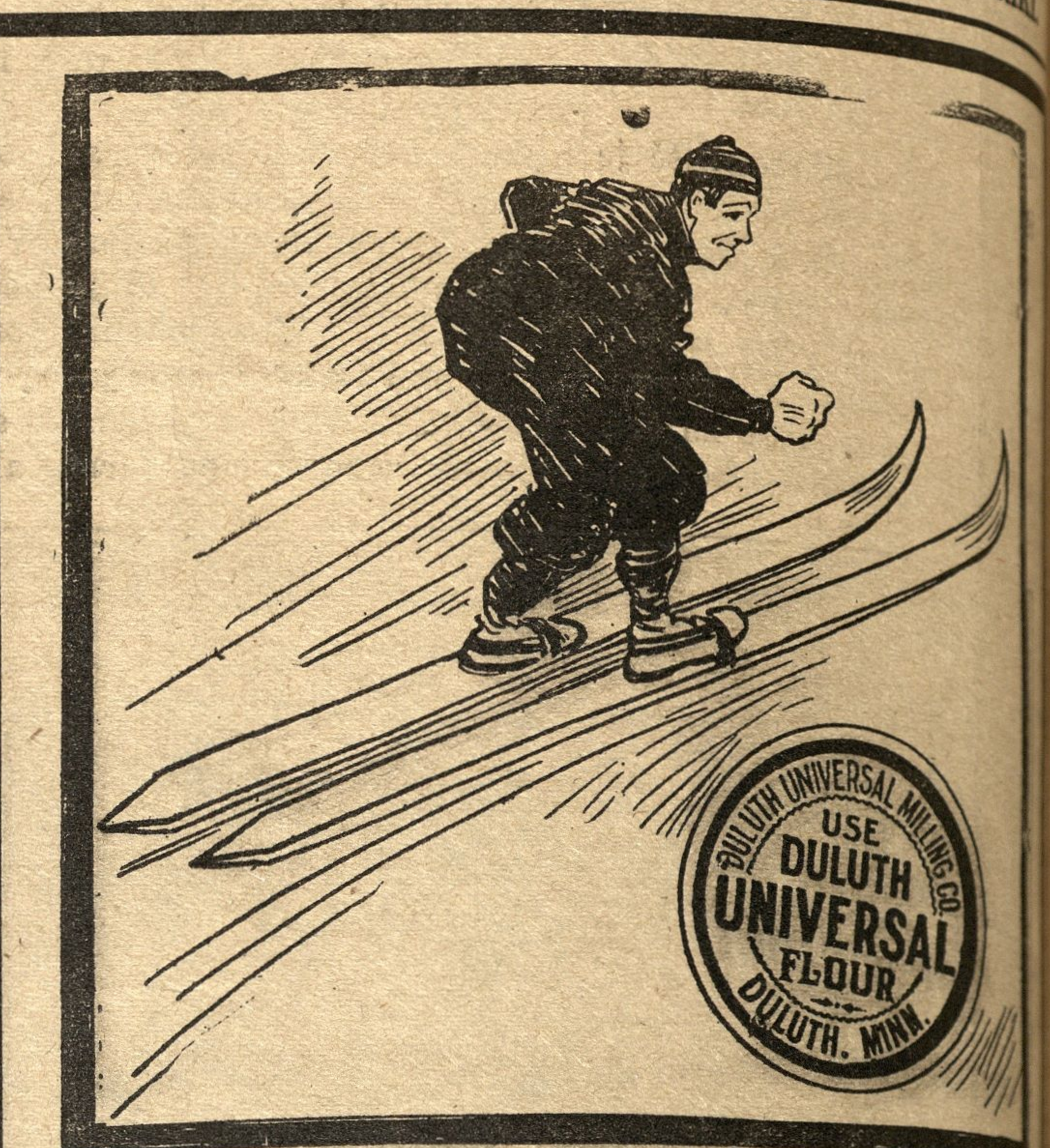
Naročnik

NA PRODAJ BOARDING-HOUSE

blizu Blast Furnace v West Duluth. Posestvo se zamore prevzeti z malo naplačnino. Vprašajte pri: Scott o., 315 Central Ave., West Duluth, Minn.

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za Baltimore and Ohio železnico CHICAGO do NEW YORKA. Pišite: R. C. HAASE, Northwestern Passenger Agent, po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice. ST. PAUL, MINN.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI

VELIK NAPREDEK je bil storjen v mlinarski industriji s tem, da smo mi prišli izdelovanjem Duluth Universal moko (Najboljša moka za kruh) Dobre moke ne morete dobiti, če ne mejte mlinar dobro prebrano DULUTH UNIVERSAL MILLING COMPANY

KDOR HOČE DOBRO. PODOČNO ČTIVO. NAROČI NA "NARODNI VESTNIK". NAJVEČJI SLOVENSKI PLOVNI TEDNIK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH AMERIKI.

Zavarovalnina. Vsak pameten človek skuša potom zavarovalnine obvarovati svojo družino pred nepričakovano potrebo v slučaju nagle in rane smrtne nesreče. Seveda njegova dolžnost je, da podaljša svoje življenje in da si ohrani zdravje. To on lahko stori, tem, da vzdržuje prebavni sistem v vedno dobrem činujočem redu. Ko hitro opazite... SLAB TEK KOLCANJE TEŽKOČO V ŽELODCU UMAZAN JEZIK ZAPRTJE BOLEČINE V ČREVIH BOLEČINE V KRIŽU ZAPEKE NAGLO SLABOST naj takoj rabi TRINERJEVO ameriško zdravilno grenko vino. Ta zeliščna priprava mu bo dala hitro in popolno odpomoč, ker ista izčišča polnoma alimentarni kanal ne da bi povzročila kake neljube posledice in odstrani nila iz telesa vso neprebavljeno hrano. Ista bo tudi ozdravila bolne kraje v črevih in jih ojačila tako da bodo zopet organi delovali brez vsake postranke pomoči. Ista bo odstranila nagib za zaprtje in odstranila vse posledice. Rabite to izvrstno zdravilo ko hitro opazite katerikoli gori omenjeni simptomi in s tem se bode obvarovali pred mnogimi boleznimi. Dalo vam bo. Naravni apetit Telesno moč Čilost duha Dalo vam bo tudi novo ljubezen do življenja: zdravo polt, stalno zdravje, kjerkoli mogoče. V LEKARNAH. NE SPREJMI TE PONAREJENE JOS. TRINER IZDELUJOČI LEKARNAR. 1333-1339 So. Ashland Ave ne, Chicago, Ill.

